
Az?rbaycan 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?na ev sahibliyi edir

“Bu yar??a çox ciddi haz?rla?m??d?m. Çünkü bilirdim ki, olimpiadalarda güclü i?tirak?lar mübariz? apar?r. ?nformatika üzr? olimpiadada art?q üçüncü d?f?dir i?tirak edir?m. Medal qazanmaq üçün ?limd?n g?l?ni etdim”.

Fizika-Riyaziyyat v? ?nfotmatika T?mayülli Liseyin 10-cu sinif ?agirdi Abutal?b Namazov Bak?da keçiril?n 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?nda Az?rbaycan? t?msil ed?n komandan?n üzvl?rind?n biridir. Fizika-Riyaziyyat v? ?nfotmatika T?mayülli Liseyin Az?rbaycan komandas?n?n üzvü olan ba?qa bir ?agirdi Murad Eynizad? is? art?q 3 ildir olimpiadaya haz?rla??r: “Olimpiadaya haz?rla?mazdan ?vv?l öz m?kt?bimizd? respublika informatika olimpiadas?nda i?tirak etmi?m. Daha sonra T?hsil Nazirliyi t?r?find?n t??kil edil?n t?lim m?????l?rin? qat?lm??am. Bu m?????l?rd? biz? yerli mü?lliml?rl? yana??, xarici müt?x?ssisl?r d? t?liml?r keçib. ?lb?tt? ki, h?r k?s I yeri qazanmaq ist?y?r. M?n d? bunun üçün çal??d?m”.

Bu günl?rd? dünyan?n 88 ölk?sind?n olan Abutal?b v? Murad kimi yüzl?rl? ?agird Bak?da topla??b. Çünkü avqustun 4-d?n ??h?rimizd? 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?na start verilib.

Ya?ad???m?z zaman k?siminin kompüter ?sri, informasiya texnologiyalar? dövrü olmas? bir çox sah?l?rd? oldu?u kimi t?hsild? d? öz sözünü deyrir. Müasir texnologiyalarla tan?? olan yeni n?sil a?l?, m?ntiqi v? ?n ?sas?, texniki inki?afa münasib?ti il? özünd?n ?vv?lki n?sli t??ccüb?ndir? bils? d?, u?ur ?ld? etm?k üçün uzun müdd?t haz?rla?mal?, fasıl?sız m???ul olmal?d?r. Avqustun 4-d?n Bak?da start götür?n Olimpiada h?r?kat?n? izl?y?nd?n sonra insan m?hz bu q?na?t? g?lir. Çünkü bu günl?rd? Bak?da olan yeniyetm? informatika bilicil?ri insana, bax, bunu dü?ündürür.

30 il ?rzind? i?tirak? ölk?l?rin say? 13-d?n 88-? yüks?ldi

M?lumat üçün qeyd ed?k ki, informatika üzr? ilk olimpiada UNESCO-nun t?klifi v? d?st?yi il? keçirilib. 1989-cu ild? Bolqar?standa ba? tutan h?min yar??a c?mi 13 ölk? qat?l?b. 30 il sonra Bak?da ilk d?f? t??kil olunan, sayca 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?nda i?tirak üçün milli komandam?z da daxil olmaqla, 88 ölk? v? regiondan 600-d?n çox ?agird, mü?llim v? ekspertd?n ibar?t r?smi nümay?nd? hey?ti qeydiyyatdan keçib. Bu nüfuzlu beyn?lxalq yar??da indiy? q?d?r 24 d?f? t?msil olunan Az?rbaycan komandalar? 1 gümü? v? 4 bürünc olmaqla, ümumilikd?, 5 medal qazan?blar.

Az?rbaycan bu yar??a 24 d?f? qat?l?b

?nformatika üzr? beyn?lxalq yar??a art?q 24 d?f? qat?lsada, ölk?miz bu yar??a ilk d?f? ev sahibliyi edir. ?nformatika F?nn Olimpiadas?n?n Beyn?lxalq Komit?sini? edil?n müraci?t?l? ba?l? 2015-ci ild? müsb?t q?rar verilib. Öt?n il 80-d?n çox ölk? m?kt?blil?rinin i?tirak? il? Yaponiyada keçiril?n olimpiadada “Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?-2019”un bayra?? Az?rbaycana t?qdim edilib. Nazirl?r Kabinetinin müvafiq q?rar? il? s?dr, T?hsil naziri Ceyhun Bayramov, h?ms?dr N?qliyyat, Rabit? v? Yüks?k Texnologiyalar naziri Ramil Quluzad? v? f?xri s?dr ADA universitetinin rektoru Hafiz Pa?ayevin r?hb?rliyi alt?nda T??kilat Komit?si yarad?l?b v? fevral ay?ndan haz?rl?q i?l?rin? ba?lan?l?b.

M?tbuat konfrans?

V? art?q avqustun 4-d?n ba?layaraq, olimpiadaya qat?lan ölk?l?r öz komandalar? il? Bak?dad?r.

Avqustun 5-d? 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?n?n (IOI) aç?l?na h?sr olunmu? m?tbuat konfrans? keçirilib. T?hsil naziri Ceyhun Bayramov, ADA Universitetinin rektoru, “IOI 2019”un f?xri s?dri Haf?z Pa?ayev, Olimpiadan?n r?smi qlobal sponsoru “Acer”in Rusiya, ??rqi Avropa v? Türkiye? üzr? vitse-prezidenti Qriqori Nizovski jurnalistl?rin suallar?n? cavabland?r?blar.

T?dbird? ?vv?lc? ADA Universitetinin prorektoru Fariz ?smay?lzad? olimpiada il? ba?l? t?qdimatla ç?x?? edib.

Daha sonra T?hsil naziri, “IOI 2019”un s?dri Ceyhun Bayramov informatika üzr? dünya olimpiadas?n?n Az?rbaycanda keçirilm?sinin ölk? t?hsili üçün ?h?miyy?tli hadis?l?rd?n biri oldu?unu vur?ulay?b.

Nazir istedad? u?aqlarla i? sah?sind? h?yata keçiril?n t?dbirl?r n?tic?sind? h?m respublika, h?m d? beyn?lxalq olimpiadalarda ?agird?rimizin u?urlar?n?n ild?n-il? yax??la?d???n? jurnalistl?rin diqq?tin? çatd?r?b. Olimpiada qalib?rinin ali t?hsil mü?ssis?l?rin? müsabiq?d?nk?nar q?bulu il? ba?l? Nazirl?r Kabinetinin müvafiq q?rar?n? xat?rladan Ceyhun Bayramov onun olimpiada h?r?kat?n? stimulla?d?rmaq m?qs?di da??d???n? qeyd edib.

T?hsil naziri beyn?lxalq olimpiadada i?tirak ed?n yerli komandan?n üzvl?rinin yüks?k s?viyy?d? haz?rl???n?n t?min edildiyini v? onlara böyük ümid b?sl?ndiyini ?lav? edib.

Olimpiadan?n r?smi qlobal sponsoru “Acer”in Rusiya, ??rqi Avropa v? Türkiye? üzr? vitse-prezidenti Qriqori Nizovski “Acer” v? “IOI” ?m?kda?!??ndan dan???. 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas? ba?a çatd?qdan sonra “Acer” ?irk?ti 450 ?d?d “Aspire” noutbukunu ADA Universiteti v? T?hsil Nazirliyin? h?diyy? ed?c?yini söyl?yib.

Möht???m aç?l??

El? h?min gün Bak? Konqres M?rk?zind? 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?n?n r?smi aç?l? m?rasimi keçirilib. T?dbir? olimpiada i?tirakç?lar? il? yana??, dövl?t r?smil?ri, xarici ölk? s?firl?ri v? dig?r qonaqlar qat?l?blar. Heyd?r ?liyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla ?liyeva, Prezident Administrasiyas?n?n humanitar siyas?t m?s?l?l?ri ?öb?sinin müdürü F?r?h ?liyeva, Az?rbaycan Respublikas? Prezidenti Administrasiyas?n?n g?ncl?r siyas?t?i v? idman m?s?l?l?ri ?öb?sinin müdürü Yusuf M?mm?d?liyev, T?hsil naziri Ceyhun Bayramov, N?qliyyat, Rabit? v? Yüks?k Texnologiyalar naziri Ramin Quluzad? aç?l?da i?tirak edibl?r.

Prezident Administrasiyas?n?n humanitar siyas?t m?s?l?l?ri ?öb?sinin müdürü F?r?h ?liyeva Birinci vitse-prezident Mehriban ?liyevan?n “IOI 2019” nümay?nd?l?rin? ünvanlad??? r?smi m?ktubu t?dbir i?tirakç?lar?n?n diqq?tin? çatd?r?b.

?nformatikan?n inki?af?na töhf? ver?c?k

T?hsil naziri, “IOI 2019”un s?dri Ceyhun Bayramov ?vv?lc? ölk?mizd? bu cür nüfuzlu t?dbirin t??kilinin ?h?miyy?tini qeyd edib. Nazir “IOI 2019”a kimi q?t edil?n uzun yoldan, görül?n i?l?rd?n dan???. Ölk?mizin Prezident ?lham ?liyevin r?hb?rliyi il? müxt?rif beyn?lxalq v? regional yar?? v? t?dbirl?r? ev sahibliyi etdiyini xat?rlad?b. 2015-ci ild? 47-ci Beyn?lxalq Kimya Olimpiadas?n?n da Bak?da keçirildiyini, h?min bilik yar??nda ?agird?rimizin 2 medal qazand??n? vur?ulayaraq, son 6 ild? ?agird?rimizin olimpiadalardan 150-d?n çox medal g?tirdiyini deyib. Ölk?mizin beyn?lxalq elmi olimpiada u?urlar?ndan söz açaraq ?ld? edil?n medallar?n say?n?n artaca??na ümid b?sl?diyini bildirib: “?nan?r?q ki, bu cür t?dbirl?r xüsusil? g?ncl?r aras?nda dostluq, sülh v? m?d?niyy?t?raras? dialoqun inki?af?nda böyük rol oynayacaq”.

T?hsil naziri dünya m?kt?blil?rinin Bak?da olduqlar? müdd?t ?rzind? Az?rbaycan qonaqp?rv?riyind?n, m?d?niyy?timizd?n, m?tb?ximizd?n, tariximizd?n zövq alacaqlar?na inam ifad? edib.

Beyn?lxalq olimpiadan?n Az?rbaycanda keçirilm?sinin informatika sah?sinin inki?af?na töhf? ver?c?yini vur?ulan Ceyhun Bayramov ç?x???n?n sonunda bütün i?tirakç?lara u?ur arzulay?b.

ADA Universitetinin rektoru, "IOI 2019"un f?xri s?dri Haf?z Pa?ayev hesab edir ki, olimpiadan?n t??kilind? ?sas m?qs?dl?rd?n biri informatika sah?sind? qabiliyy?tli g?ncl?ri tan?tmaq v? kompüter elml?rinin vacibliyini g?ncl?r? çatd?rmaqd?r. Onun sözl?rin? gör?, informatika üzr? beyn?lxalq olimpiada kompüter elml?ri v? ?T s?nayesinin g?l?c?k liderl?rini bir araya g?tirir.

IOI prezidenti Qreq Li beyn?lxalq olimpiadan?n aç?l?r? b?yannam?sini diqq?t? çatd?r?b, yar??man?n keçirilm?sinin faydalar?ndan söz aç?b.

T?dbirin r?smi qlobal sponsoru "Acer" ?irk?tinin Rusiya, ??rqi Avropa v? T?rkiy? üzr? vitse-prezidenti Qriqori Nizovski "Acer" v? "IOI" ?m?kda?l???ndan dan??b.

Aç?l?r? m?rasimind? 88 ölk? v? regiondan olan "IOI 2019" nümay?nd? hey?tl?ri t?qdim olunub. 1989-cu ild?n b?ri keçiril?n bütün Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadalar?n?n loqlar?n?n ?ks olundu?u, IOI-nun r?smi sponsoru "ACER"in f?aliyy?tin? v? Bak?ya h?sr edilmiş? videoçarxlar nümayi? olunub.

Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas? yüks?k s?viyy?d? t??kil olunub

Qeyd ed?k ki, aç?l?r? Bak? Konqres M?rk?zind? gerç?kl?n 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?n?n yüks?k s?viyy?d? t??kili üçün müasir t?l?bl?r? cavab ver?n m?kanlar seçilib. Bel? ki, ?sas yar?? Milli Gimnastika Arenas?nda ba? tutub. Olimpiada ç?rçiv?sind? dig?r t?dbirl?rin keçirilm?si üçün "Boulevard Hotel" mehmanxanas? seçilib. Yar?? müdd?tind? m?kt?blil?r "Atletl?r k?ndi"nd? yerl?dirilib. Olimpiada i?tirakç?lar? üçün ?yl?nc? zonas?, müxt?lif t?dbirl?r, maraql? asud? program t??kil edilib ki, m?kt?blil?r yar??dan k?nar vaxtlar?n? s?m?r?li keçirsinq?r. M?s?l?n, m?d?ni program?n bir hiss?si kimi, Qobustan, Yanarda?, At??gah, Nobel qarda?lar?n?n ev muzeyin?, Az?rbaycan Milli Xalça Muzeyin?, Heyd?r ?liyev M?rk?zin? ekskursiyalar t??kil edilib. ??tirakç?lar, h?mcinin "?ç?ri??h?r" Dövl?t Tarix-Memar?q Qoru?unda olublar. Qo?a Qala küt?sind?n ba?layan g?zinti zaman? olimpiada i?tirakç?lar? Qala divarlar? v? tarix-memar?q abid?l?ri bar?d? m?lumatland?r?l?b. Qonaqlar "Q?z qalas?" v? dig?r abid?l?rl? yax?ndan tan?? olublar.

M?kt?blil?r yar??d?

N?hay?t, h?y?canlı? günl?r. H?ft?nin iki günü, y?ni avqustun 6-da v? 8-d? Milli Gimnastika Arenas?nda ba? tutan yar??da 87 komanda bilik v? intellekt nümayi? etdirib. 5 saat ?rzind? 3 sual? cavabland?ran ?agirdl?r ümumilikd? 2 gün ?rzind? 10 saatda 6 tap??r?q yerin? yetirilib. Yar??lar?n n?tic?l?ri h?l?lik b?lli olmasa da, ?vv?lc?d?n d? göz?nlidiyi kimi, Çin, Koreya, Rusiya, Kanada, AB?, ?ran m?kt?blil?ri xüsusi f?all?q göst?ribil?r.

Yar??n yekun n?tic?l?ri bu gün - avqustun 9-da elan edil?c?k.

Qeyd ed?k ki, ölk?mizd? keçiril?n 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?na 88 ölk?d?n nümay?nd? qat?lsada, 1 ölk? mü?ahid?çidir. Bak?da keçiril?n olimpiadada Birl?mi? ?r?b ?mirlikl?rinin komandas? yoxdur.

13-cü “IOI” konfrans?

Avqustun 6-da 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas? (IOI) ç?rçiv?sind? 13-cü “IOI” konfrans? da keçirilib. 2007-ci ild?n keçiril?n “IOI” konfrans? standart “IOI” program?n?n bir hiss?sidir.

T?dbird? “Olympiads in ?nformatics” jurnal?n?n ba? redaktoru Valentina Dagiene konfrans?n günd?liyini i?tirakç?lar?n diqq?tin? çatd?r?b. Qonaq, h?mçinin Bak?da keçiril?n olimpiadan?n ?h?miyy?tin? toxunub.

Jurnal?n icraç? direktoru Mile Jovanov konfrans?n “Olympiads in ?nformatics” jurnal? il? ?laq?sind?n dan???b. O vur?ulay?b ki, jurnal Vilnüs Universitetinin Riyaziyyat v? informatika fakült?si v? Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?n?n t???bbüsü il? 2007-ci ild? t?sis edilib. Olimpiada v? dig?r müsabiq?l?r vasit?sil? informatika f?nninin t?drisinin bütün sah?l?rind? t?dqiqatlara h?sr olunan bu beyn?lxalq jurnal?n n??ri Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?nda keçiril?n elmi konfransla s?x ba?l?d?r. Konfransda i?tirak? n?z?rd? tutulan mü?llifl?r m?qal?l?rini bu jurnala t?qdim edirl?r. Jurnal?n 2019-cu il n??rind? 50 ölk?d?n 200 mü?llifin m?qal?si yer al?b.

Konfransda Az?rbaycan v? xaricd?n olan nümay?nd? hey?ti kompüterl? ba?l? m?nb? rolunu oynayan r?q?msal kitabxana, TLCS layih?si, u?aqlar?n programla?d?rma marafonu, kompüter elml?ri, “K-12”d? hesablama t?f?kkürü - Az?rbaycan t?crüb?si, ikinci d?r?c?li alqoritmik al?t?r, program t?minat?n?n haz?rlanmas? mövzular?nda m?ruz?l?rl? ç?x?? edibl?r.

Konfrans?n ikinci hiss?sind? mü?lliml?r üçün “?nformasiya v? hesablama üsullar?” mövzusunda seminar keçirilib.

Olimpiadan?n ?h?miyy?ti

Bak?da ilk d?f? keçiril?n bu olimpiada mühüm hadis? kimi qiym?t!ndirilir. Müt?x?ssisl?r bel? hesab edirl?r ki, dünyada 5 f?nn üzr? (fizika, riyaziyyat, kimya, biologiya, informatika) keçiril?n olimpiadalar? agird?rin formala?mas?nda mühüm ?h?miyy?t? malikdir. Xüsus?n, informatika sah?sind? ?n nüfuzlu yar??lardan biri hesab olunan Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas? h?r il dünyan?n müxt?rif ölk?l?rind?n m?kt?blil?r? bilik v? bacar?qlar?n? sübut etm?k imkan? yarad?r.

31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas? v? t?dbirin t??kili il? ba?l? yüks?k r?yl?r var. T?hsil üzr? ekspert Etibar ?liyev olimpiadan? bel? qiym?t!ndirir: “Bir neç? gündür m?kt?blil?rin 31-ci Beyn?lxalq ?nformatika Olimpiadas?n? izl?yir?m. T?dbir yüks?k s?viyy?d? t??kil olunub. Mühüm hadis?dir. Qald? m?kt?blil?rimizn n?tic?l?rin?, asan deyil. 2011-ci ild?n bu yar??dan medal?m?z yoxdur. B?li, son ill?r bu olimpiada daha ç?tin olub. H?m d? bu yar??maya kompüter yar??mas? kimi baxmay?n. Açı?l?? günü müt?x?ssisl?ri dan??d?rd?m. B?lli oldu ki, informatika olimpiadas?nda ?sas bacar?q kimi program dill?rini bilm?k d? b?s etmir, burada güclü riyazi alqoritm qurmaq bacar?? t?l?b olunur. ?nsan?n h?ll ed? bilm?diyi riyazi m?s?l?l?ri programla h?ll etm?lis?n. Üst?lik d?, program sür?tli i?l?m?li v? h?cmi az olmal?d?r, y?ni optimall?q yüks?k olmal?d?r.

Yen? d? m?kt?blil?rimiz medal ?ans?na çox yax?nla??blar. Statistikaya baxd?m, öt?n il Yaponiyada Abutal?b Namazov medal?n? n yax?nl?nda olub. Bu ilki komandada Abutal?b?n v? Murad?n n?tic?l?ri yüks?kdir. ?ans hans?n?nsa, b?lk? ikisinin d? üzün? gül? bil?r. Yar??da bütün i?tirakç?lar?n yar?s? medal al?r. Çünkü onlar seçilmiş?, ?l?n?r?k g?lmi? dünya birincil?ridir. Orada i?tirak özü büyük u?urdur”.

Bir beyn?lxalq t?dbir daha...

Bel?likl?, Bak? növb?ti beyn?lxalq t?dbiri u?urla yekunla?d?r?r. Düyan?n 88 ölk?sind?n olan i?tirakç?lar?n qat?ld??? yar???n ba?lan?? m?rasimi Heyd?r ?liyev M?rk?zind? ba? tutacaq.

"Az?rbaycan mü?llimi" q?zeti